

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

**DOPORUČENÁ OPATŘENÍ
PRO SUBJEKTY KRITICKÉ INFRASTRUKTURY
COVID-19**

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

Na půdě Asociace kritické infrastruktury České republiky (AKI ČR) sdílíme informace o nejvhodnějších opatřeních pro provozovatele kritické infrastruktury (KI) v kontextu šíření viru COVID-19 a ve čtvrtek 12. března vyhlášeného nouzového stavu vládou České republiky.

Jednotliví členové Asociace přijali a přijímají nezbytná opatření k zajištění udržitelnosti činností k ochraně a provozu kritické infrastruktury. Níže uvedená opatření jsou nicméně vhodná pro jakoukoli organizaci bez ohledu na obor její činnosti.

1. OPATŘENÍ SMĚŘUJÍCÍ K OCHRANĚ OSOB

COVID-19 je charakteristický vysokou nakažlivostí i před výskytem viditelných nebo měřitelných příznaků. Provozovatelé KI by proto měli omezit množství lidí na jednom místě a snížit pravděpodobnost přenosu nákazy.

Mezi vhodná opatření se řadí např.:

a. Instruovat zaměstnance o karanténních a dalších opatřeních, včetně striktního pokynu nechodit do kanceláře při jakýchkoli příznacích (včetně „obyčejné“ virózy)

Plnění tohoto opatření mohou realizovat příslušní linioví manažeři na základě instrukce krizového štábu dotčené organizace nebo instrukce vrcholového managementu. Jedná se o základní a snadno realizovatelné opatření. Výhodou je velké pochopení ze strany zaměstnanců. Jedná se navíc o opatření, které není ničím výjimečné, a organizace by se jím měly řídit i v běžném provozu.

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

b. Práce z domova

Také plnění tohoto požadavku je možné delegovat na liniové manažery. Jedná se o opatření s velkým dopadem, neboť jednorázově snižuje koncentraci pracovníků, která je jedním z faktorů přispívajících k šíření nákazy. Pro zjednodušení doporučujeme, aby se top management zabýval spíše krizovými opatřeními než přesným určením, kdo konkrétně má/nemá pracovat z domova. Jednotliví linioví manažeři by měli takovou situaci zvládnout a zajistit plnění funkčních požadavků ve svých jednotlivých oblastech.

c. Pozastavení jednání s externími partnery včetně náboru nových pracovníků

Nábor nových pracovníků je až na výjimky zbytnou aktivitou a zbytečně zvyšuje riziko kontaktem s externími osobami. Ze stejného důvodu je vhodné omezit veškerá jednání, ať už uvnitř či vně prostor organizace.

d. Omezení přístupu do budov

Vhodným opatřením je omezení cirkulace zaměstnanců mezi provozovny a omezení přístupu externích osob. To platí zejména pro prostory týkající se kritické infrastruktury. Vzhledem k vysoké nakažlivosti COVID-19 je nicméně prospěšné omezit přístup jako obecné pravidlo i zavedením práce z domova.

e. Pozastavení interních shromáždění a jejich nahrazení videopřenosy (včetně interních školení)

Navzdory obecným povinnostem zaměstnavatele zajistit proškolení pracovníků je možné zajistit základní školení vzdáleně či v lokalitách s menší koncentrací osob.

f. Vymezení určitých prostor pro osoby starající se o konkrétní prvky KI

Pokud je to možné, je také vhodné omezit kontakt mezi pracovníky starajícími se o prvky KI vyčleněním speciálního pracoviště nebo omezením přístupu pro ostatní pracovníky.

g. Zajištění individuální dopravy pro klíčové zaměstnance přidělením služebních nebo pronajatých vozidel

Vzhledem k riziku z většího množství osob na jednom místě je (spíše než taxislužbou) vhodné zajistit pro klíčové pracovníky možnost individuální dopravy služebním, pronajatým nebo soukromým automobilem, a omezit tak kontakt s potenciálními nositeli nákazy.

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

h. Dodatečná hygienická opatření, jako je instalace dezinfekčních prostředků či nahrazení sušáků rukou jednorázovými papírovými utěrkami

Základními nástroji je zvýšená hygiena a návod pro zaměstnance, jak s hygienickými pomůckami a prostředky nakládat. COVID-19 míří primárně na dýchací ústrojí a přenáší se například prostřednictvím rukou a jejich kontaktem s ústy. Proto jsou např. roušky jednou z možností, jak riziko snížit, přestože se tím riziko nákazy zcela neeliminuje.

i. Měření teploty u vstupu do budov s kritickými prvky

V kritických místech je možné měřit teplotu vstupujícím osobám. Mějme však na paměti, že povinné měření a ukládání takových informací je možné pouze tehdy, pokud je měření prováděno zdravotnickým personálem a data jsou ukládána v souvislosti s aktuálními krizovými opatřeními. Dobrovolné měření teploty je možné i nezdravotnickým personálem, ale není možné informace o měření archivovat.

j. Pravidelná dezinfekce klimatizačních systémů a vybraných prostor

Vzhledem k cirkulaci vzduchu prostřednictvím klimatizačních jednotek je vhodné zajistit jejich pravidelné čištění a dezinfekci. Současně je vhodné zajistit pravidelnou dezinfekci prostor, kde dochází k intenzivnější fluktuaci osob (zejména v prostředcích hromadné dopravy).

k. Dezinfekce majetku vraceného zaměstnanci

COVID-19 se pravděpodobně po určitou dobu udrží i na površích a materiálech užívaných k výkonu práce. Vracený či sdílený majetek je proto vhodné při jeho navrácení dezinfikovat.

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

2. OPATŘENÍ SMĚŘUJÍCÍ K OCHRANĚ MAJETKU A INFRASTRUKTURY

a. Omezit zásahy do IT infrastruktury na nezbytné minimum (tzv. IT freeze) a tím snížit riziko výpadků vyžadujících zásah techniků či destabilizaci IT prostředí

Jakékoli zásahy do IT systémů vždy zvyšují riziko výpadku či sekundární nefunkčnosti. Doporučuje se proto omezit jakékoli zásahy do těchto systémů mimo zcela nezbytné případy. Tím se zvýší stabilita organizace a sníží se riziko potřeby spolupráce s externími subjekty i osobami uvnitř organizací.

b. Zajištění zvýšené zdravotnické péče pro management a pracovníky starající se o prvky kritické infrastruktury a pro krizové štáby

Klíčové zaměstnance je vedle běžné ochrany možné chránit také zvýšenou zdravotnickou péčí, a to jak preventivní, tak následnou, aby se minimalizovalo riziko či doba jejich nepřítomnosti, a snížilo se tak riziko nedostupnosti klíčových pracovníků při větší nemocnosti.

c. Zavedení ochranných pomůcek pro osoby nezbytné pro zajištění prvků kritické infrastruktury

Přestože plošné zavádění ochranných pomůcek, jako jsou respirátory či roušky, není v současné situaci zřejmě nutné, pro vybrané osoby se může jednat o vhodné opatření snižující riziko jejich nákazy. U klíčových pracovníků se může jednat o vhodné opatření reálně snižující riziko výpadku klíčové znalosti nebo zdroje.

d. Přijmout zpřísněná režimová opatření pro klíčová pracoviště, a vyčlenit oddělené prostory pro pracovníky starající se o KI

Vzhledem k nakažlivosti COVID-19 se jako vhodné opatření jeví také vymezení strategických pracovišť, jako jsou centrální dispečinky, dohledová centra, páteřní provozy apod., pro které je vhodné přijmout zpřísněná režimová opatření. Pro obsluhu těchto pracovišť, kam bude omezen přístup dalších osob, a další vybrané osoby pečující o KI, je vhodné vyčlenit zvláštní oddělené prostory a hygienické zázemí.

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

e. Zajištění dodatečných bezpečnostních opatření s ohledem na snížení počtu pracovníků

Vzhledem ke snížení počtu osob v prostorách zaměstnavatele může být vhodným opatřením také zvýšení bezpečnostních opatření k ochraně opuštěných prostor či prostor se sníženou přítomností osob, případně náhrada nedostatečných personálních kapacit v ostraze technologickými prvky.

f. Uzavření budov a prostor v nich, které nejsou nezbytné pro provoz

Vzhledem k ostatním opatřením, jako je omezení provozu či omezená přítomnost osob, je možné zvážit i celkové uzavření určitých prostor.

3. FUNKČNÍ OPATŘENÍ

a. Zajistit včas dostatečnou propustnost VPN, aby umožňovala vzdálený přístup do klíčových systémů

Zvýšení počtu pracovníků z domova může několikanásobně navýšit potřebnou přenosovou kapacitu v rámci virtuálních privátních sítí (VPN) či příslušných bezpečnostních prostupů (gateway). Proto je vhodné posílit jejich kapacitu, případně zajistit dostupnost systémů jiným způsobem mimo bezpečnostní gateway v návaznosti na jiná bezpečnostní opatření (sekundární ověřování, přidělování rolí apod.)

b. Zajistit dostatečné množství notebooků pro práci z domova

Při zvýšení nároků na práci z domova je nezbytné nahradit stolní počítače přenosnými. V dnešní době je již nedostatek přenosných počítačů a je proto vhodné plánovat dostatečně dopředu a zajistit tak, že práce z domova je realizovatelným opatřením.

c. Zajistit včas dostupnost náhradních dílů a dalších dodávek, jejichž nedostupnost by mohla ohrozit funkčnost KI či dalších prvků nezbytných pro zajištění podnikatelské činnosti

Obdobně jako u nedostatku přenosných počítačů se také snižuje dostupnost některých dalších komponent, které mohou být nezbytné pro zajištění fungování prvků KI. Je dobré proto uvažovat více dopředu o potřebném množství těchto dodávek.

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

d. Zajistit připravenost interní a externí komunikace pro řízení připravenosti a informovanosti vlastních pracovníků a dotazů novinářů ohledně připravenosti kritické infrastruktury

Pracovníci nemají dostatek informací a pracovníci jsou také náchylní k panickým reakcím. Hlavním úkolem managementu tak je především zaměstnance uklidnit a zajistit, že jejich organizace zajistí svou vlastní funkčnost, zejména s ohledem na KI. Obdobně také platí nutnost vhodné externí komunikace a poskytování vyvážených odpovědí novinářům, kteří se budou o provozovatele KI i další subjekty zajímat.

4. SOUČINNOST SE STÁTNÍMI ORGÁNY

Subjekty KI musí zajistit pravidla komunikace s dohledovými orgány, jako jsou regulátoři a gesční ministerstva. V případě vyhlášení nouzového stavu se tato nutnost může v souladu s rozsahem vyhlášeného nouzového stavu začít vztahovat i na další subjekty. Je proto nezbytné nastavit interní procesy a zajistit plnění povinností a v souvislosti s tím i dostupnost klíčových pracovníků, kteří mají tuto oblast na starosti.

5. SPOLUPRÁCE PROVOZOVATELŮ KRITICKÉ INFRASTRUKTURY

Vzhledem k velké zranitelnosti a provázanosti KI je žádoucí, aby subjekty KI vzájemně sdílely informace, zkušenosti a dobrou praxi při zpracování plánů krizové připravenosti, řešení vznikajících krizových situací a přijímání preventivních i reaktivních opatření. Mimo jiné k tomuto účelu slouží AKI ČR, která je schopna a připravena subjektům KI tuto komunikaci zprostředkovat.

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

O ASOCIACI

Asociace kritické infrastruktury České republiky reprezentuje zejména majitele a provozovatele kritické infrastruktury, uspokojuje a hájí jejich společné zájmy průřezově, napříč obory a průmyslovými segmenty.

Posláním AKI ČR je zejména tvorba optimálních podmínek pro provoz a ochranu kritické infrastruktury, podporavýzkumu a vývoje v oblasti provozu a ochrany kritické infrastruktury, popularizace problematiky kritické infrastruktury a obhajoba specifických společných zájmů členů asociace, a pokud nejsou v rozporu se zájmy společnými, i jejich zájmů individuálních, to vše při respektování pravidel hospodářské soutěže.

AKI ČR je nezávislá na stranicko-politických a jiných vázaných zájmech.

ČLENOVÉ

